

بدون باز گر مشهور

ساخت مجموعه‌های بزرگ با عنوان «بِیگ‌پروداکشن» در سینما مشهور هستند قبل‌تر با فیلم «دوئل» در ایران آغاز شده بود، با یک تفاوت که بخش زیادی از فیلم «دوئل» با جذب سرمایه‌های خصوصی توسط «احمدرضا درویش» و همکارانش به نتیجه رسیده بود. فیلم دوئل نیز در نظر داشت به شیوه متفاوت تبلیغانش را انجام دهد و با اکران همزمان در کشورهای همفر یک تجربه جهانی را در سال ۸۲ انجام داد. در فیلم دوئل بازیگران شناخته‌شده‌ای همچون «هدیه تهرانی» حضور داشتند و فیلم «ملک سلیمان» ساخته «شهریار بحرانی» درصدد مشهور کردن بازیگرانش همچون «امین زندگانی» برآمده است. هرچند بحرانی پیش از این با تجربه‌ای که در ساخت فیلم «مهرم مقدس» داشت از نظر مسوولان تلویزیون به عنوان کارگردان فیلم‌های مذهبی و پرفروش شناخته شده بود.

گرانقیمت

این فیلم تا این لحظه لقب گرانقیمت‌ترین فیلم تاریخ سینمایی ایران را گرفته است. هزینه‌هایی پرداخت شده و جذب سرمایه‌های خصوصی در این باره انجام نگرفته است. اواخر دولت هشتم لایحه تولید آثار فاخر با بودجه مجزا تصویب شد. مسوولان فارابی تاکید داشتند بودجه این گونه فیلم‌های فاخر از مصوبه دیگری پرداخت می‌شود و با بودجه کل سینما ارتباطی پیدا نمی‌کند.

بالارفتن توقع

یکی از مشکلاتی که بر سر راه فیلم‌های بزرگ و فاخر است بالا بردن سطح توقعات از آنهاست یعنی بعد از اینکه فیلم ساخته می‌شود ترس از باز خورد بین مردم و مخاطب وجود

دارد و گاه سبب می‌شود ارائه و اکران فیلم‌ها به تعویق بیفتد. فیلم «ملک سلیمان» مانند یک آرزو برای مسوولان بود. اما این فیلم برای اکران شدن مسیر طول و دراز و پرهزینه‌ای را طی کرد. سرانجام نیز به شکل نهایی در جشنواره سال ۸۸ رونمایی شد و به نمایش درآمد. و سکنش پائینی فیلم را که مربوط به اجنه و شیاطین می‌شود اضافه کردند و با اصلاحاتی که در جلوه‌های ویژه فیلم صورت گرفته بود سرانجام کار حدود ۱۱۵ دقیقه تحویل جشنواره فیلم فجر شد.

تدوین یا کات‌هایی بی‌دلیل

در برخی صحنه‌ها قرار است مخاطب درگیر یک فضای دراماتیک یا حماسی شود. انبوه سوارها و سیاهی لشگرها و حتی اسب‌ها قرار است یک اتفاق بزرگ را رقم زنند اما ناگهان با یک کات از آن فضا دور شده و همسفر تنهایی سلیمان می‌شویم.

زامی‌ها و اجنه‌ها

در برخی از صحنه‌های فیلم به خصوص هنگام نشان دادن موجودات اهریمنی همان فضاهای فیلم‌های هالیوودی به یاد می‌آید، به خصوص صحنه ورود این موجودات و هنگامی که انسان‌ها تغییر شکل می‌دهند شبیه زامبی‌ها می‌شوند و این همان اتفاقی است که یک نکته منفی برای فیلم ملک سلیمان محسوب می‌شود و آن را از یک اثر مستقل جدا می‌کند.

نمادها و اشکالات

کارگردان سعی کرده نتهننا از منظر جلوه‌های ویژه مانند فیلم‌های هالیوودی عمل کند بلکه از منظر به کار بردن نمادها نیز سعی کرده هالیوودی عمل کند. با این تفاوت که در فیلم‌های هالیوودی نمادها به این میزان عریان و آشکار نشان داده نمی‌شوند. در راستای استفاده از نمادها کارگردان در صحنه‌ای جادوگر را میان ستاره داوود نشان می‌دهد که در حال ورد گفتن و کارهای شیطانی است. نکته اولی که از دیدن این تصویر به ذهن خواننده می‌آید ستاره داوود (علامت پرچم فعلی رژیم‌صهیونیستی) و ارتباطش با بدمن قصه است. مطمئناً کارگردان در استفاده از این نماد باید این نکته را رعایت می‌کرد که ستاره داوود

امروز نشان ستمگری اسرائیل شده. در عصر سلیمان نبی بنی‌اسرائیل هر چند به فرموده خداوند عمل نمی‌کردند اما از قوم‌های توحیدی بودند و نماد داوودنبی نیز نماد آن قوم به کار می‌رفته که صدها پیامبر از آن ظهور کرده است.

چند نکته از حاشیه‌های فیلم

وقتی فیلمی در ابعاد ملک سلیمان به نمایش درمی‌آید با انواع واکنش‌ها روبه‌رو می‌شود؛ واکنش‌هایی که گاه کمبودهای سینمایی ایران را نشان می‌دهد. در این مدت دو هفته یا بیشتر بارها درباره این فیلم مطالبی گفته شده است:

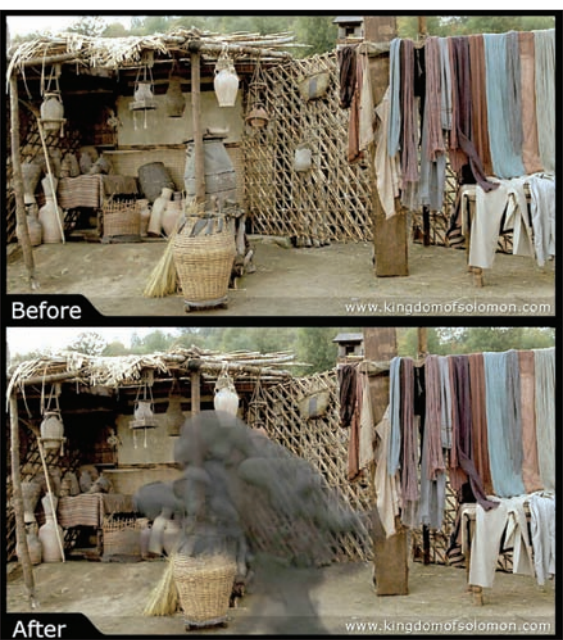
– چرا فیلمی که با این همه پشتوانه تولید شده حتی در زمان مشخصی که از قبل اعلام شده بود اکران نشد؟ آخرین زمان مورد نظر همین عید فطر بود که سرانجام با چند هفته تاخیر به نمایش درآمد.

– چند روز بعد از اکران فیلم، بیلبرودها پاره شد یا روی آن رنگ پاشیده شد. – ملک سلیمان به صدای دالبی دیجیتال مجهز است و نمی‌توان آن را در هر سالتی به نمایش درآورد.

– تهیه‌کنندگان فیلم معتقدند یک فیلم پنج میلیاردتومانی، نیازمند یک میلیارد هزینه تبلیغات است و ۳۰۰ سینما برای اکران می‌خواهد. این امکان همزمان با رشد تکنیکال فیلم در سینمای ایران اتفاق نیفتاد یا رشدش بسیار کم بوده است.

– سوالی که درباره این فیلم مطرح می‌شود این است که آیا هزینه‌های فیلم برمی‌گردد؟ سازندگان این فیلم می‌گویند پس از اکران، پس از نمایش خانگی و مهم‌تر از همه اکران خارج از کشور آن وقت درباره‌اش می‌توانند صحبت کنند. – نمونه‌های خارجی این داستان جذاب نیز وجود دارد. نمونه ایتالیایی آن «ملکه سبا» ساخته «پیتر فرانسیچی» محصول ۱۹۵۲ است. «سلیمان» و «ملکه سبا» (کینگ ویدور) محصول هالیوودی دیگری است که اختلافات «سلیمان نبی» و برادرش در کنار جذابیت‌های این نوع سینماست. تلویزیون «بی‌بی‌سی» در دهه ۸۰ نیز مجموعه ده‌گانه‌ای درباره پیامبران ساخته است. در سال ۲۰۰۹ نیز فیلمی با نام «الامون کین» (مایکل جی بست) ساخته شده است که قصه را به قرن شانزدهم در انگلستان برده است و جدال با اهریمن نیز در این فیلم وجود دارد.

– قرار است بیش از ۱۰۰ هزار دانش‌آموز تهرانی این فیلم را تماشا می‌کنند.

فیلم سینمای ایران

◄ **مریم عباسی**

– **چگونه این رضایت را ارزیابی کردید؟**

پرسشنامه‌هایی را پر کرده‌اند یا به ما ایمیل زده‌اند و امیدواریم بتوانیم به بالاترین حد استقبال برسیم. – **فکر می‌کنید دلیل این استقبالی که می‌گویید از فیلم چیست؟**

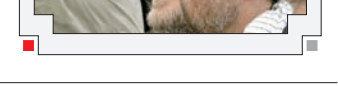
این فیلم قرآنی است و مفاهیم و نکته‌های قرآنی را بیان کرده است و این استقبال به فطرت‌های پاک مخاطبان برمی‌گردد و انتظار داریم اثرات آن روزبه‌روز بیشتر شود. – **چرا داستان زندگی حضرت سلیمان انتخاب شده است؟**

حضرت سلیمان (ع) در قرآن کریم درخواست مشروعی درباره یک ملک بی‌بدیل و آخرالزمان و مهدوی دارد. در واقع ایشان انتخاب می‌شوند تا یک ملک و سرزمین را که ماکتی از آنچه ایده‌آل الهی است بنا کنند. داستان حول این مبحث و حکومت می‌گردد؛ حکومتی که ایده‌آل است و آن ملکی که موردنظر خداوند است در آن به تصویر کشیده می‌شود؛ همان ملکی که آن گونه که شایسته است در آن حکمفرمایی شود. از این ابعاد داستان حضرت سلیمان واجداهمیت زیادی است و یکی از بزرگ‌ترین و مهم‌ترین تجربیاتی است که پیامبران به دنبال آن بوده‌اند.

– **این انتخاب در حالی صورت می‌گیرد که ما به عنوان یک کشور اسلامی هنوز درباره حضرت محمد(ص) فیلمی نساخته‌ایم.**

الحمدلله ششدهام فیلمساز پیشکسوت، خوش‌ذوق و قریحه کشوران آقای مجیدی در حال ساخت فیلمی درباره حضرت رسول هستند. اما این نکته هم باید ذکر شود که کلیه پیامبران الهی شاگردان اهل بیت هستند و در آن راستا پرداختن به آنها به این معنا نیست که هدف اصلی غفلت از آن بزرگواران است. همه این داستان‌ها در یک سمت و سو و جهت بوده است و داستان‌هایی با این اهمیت که ذکر می‌شوند عبرت‌آموز **نکته.**

داستان فیلم ارتباط با آخرالزمان دارد و با یک آینده مقدس و مفاهیم فرهنگی مقدسی که انتظار داریم در آینده رخ دهد. یک بار در زمان زندگی حضرت سلیمان این اتفاق افتاده و این شیوه حکمفرمایی پیاده شده است. به یک نوعی این ماجرا در زمین رخ داده است.

هلیا آبادی: این روزها یکی از فیلم‌های مورد بحث از نظر مسوولان ومنتهقدان فیلم‌ملک سلیمان است. این فیلم در ۱۲ سینمای تهران اکران شده و قرار است پس از پایان اکران خارجی مقدمات نمایش فیلم در امریکا و خاورمیانه فراهم شود. **مجتبی فرآورده به عنوان تهیه‌کننده این فیلم پنج میلیاردری به طور نسبی از اکران فیلم رضایت است. اما همچنان با توجه به شرایط موجود توقع بیشتری دارد و از روند رو به رشد مخاطبان خبر می‌دهد، او ابراز امیدواری می‌کند سینماها هنگام اکران فیلم ظرفیت کامل اسمی آنها پر باشد.**

– **برای ساخت این فیلم یک دوره پنج‌ساله طی شد.**

حدود دو سال و نیم صرف تحقیقات و نوشتن فیلمنامه آن شد. چیزی حدود ۹، ۸ ماه هم پیش‌تولید آن طول کشید و تقریباً بالغ بر یک سال همزمان فیلمبرداری آن طول کشید. یک توقف هفت هشت ماه هم داشتیم. بعد از آن هم یک دوره یک‌ساله زمان پس از تولید آن بود که برای ساخت موسیقی و جلوه‌های ویژه و صداگذاری و… بود.

– **این توقف بابت چه بود؟**

بابت مسائل مالی. این مدت پول در اختیارمان نبود. **– مگر این بودجه از قبل برنامه‌ریزی نشده بود؟** تیم پروژه‌های دولت که به پایان نمی‌رسد، به دلیل این نیست که بودجه‌ایش تصویب نشده است بلکه به دلیل این است که پروژه تصویب شده بودجه بهنگام تزریق نمی‌شود. الان همه پروژه‌هایی که در دولت انجام می‌شود و به نتیجه نمی‌رسد، همین مشکل را دارد که تزریق به موقع بودجه انجام نمی‌شود. **– مدام خبر می‌رسانید که فیلم قرار است آماده باشد اما نبود. حتی برای اکران هم با تاخیر انجام شد؟**

در جشنواره بیست و هفتم فیلم فجر به جهت اینکه باید با سرعت خیلی زیادی فیلم را می‌رساندیم اما به دلیل تعطیلات سال چینی، از همان تعطیلاتی که در ایران هم به طور طولانی وجود دارد، انتهای سال ۸۷ فیلم آماده شده است. اما دوستان ترجیح دادند فیلم بماند و در جشنواره بیست و هشتم عرضه شود. – **یعنی می‌خواستند آن را در جشنواره بیست و هشتم رونمایی کنند؟**

ترجیح‌شان این بود. **– فکر می‌کنید اگر بلافاصله بعد از آماده شدن اکران می‌کردید، استقبال چطور بود؟**

راستش تصور دقیقی نمی‌توانم داشته باشم. اکران هر فیلم شرایط خودش را دارد. شاید شرایط الان با آن موقع فرق داشت اما همه اینها تجربی است و هر نظری الان داشته باشیم، بر اساس حدسیات است. **– اما انگار شما از آشتی مخاطبان جدید با سینما گفتناید.**

بله. اینها فیلم را پس نرده‌اند. ما طبق آمار توانستیم این کار را انجام دهیم. مخاطبانی که ۱۰ سال یا پنج سال یا ۱۵ سال بود که به سینما نرفتند، اکنون به سراغ سینما آمده‌اند و این فیلم را دیده‌اند.

– **اصلاً این مخاطبان چطور از اکران چنین فیلمی**

سال پنجم ▪ شماره ۱۰۹۵ ▪ دوشنبه ۳ آبان ۱۳۸۹

گفت‌وگو با شهریار بحرانی کارگردان فیلم پنج میلیاردری ملک سلیمان

فتنه‌ها در قسمت‌های بعدی تصویر می‌شود

◄ **مریم عباسی**

شهریار بحرانی متولد ۱۳۲۰ تهران، فارغ‌التحصیل انیمیشن از مدرسه سینمایی لندن است و فعالیت هنری را با گروه تلویزیونی «سپاه» آغاز کرد. منطقه ممنوعه، حمله به اج ۳ و دنیای وارونه دیگر فیلم‌های اوست. او درصدد بود تا سریال امام حسین (ع) را بسازد که متوقف ماند، اینک او به عنوان کارگردان گران‌قیمت‌ترین فیلم تاریخ سینمای ایران تاکنون مشغول سفرهای ایرانی و خارجی همراه اکران فیلمش است. چند هفته از اکران فیلم «ملک سلیمان» ساخته او می‌گذرد و به گفته خودش اینک شاگرد است و ادامه می‌دهد: «ما هم با فراز و نشیب‌هایی شروع کردیم. امیدواریم هر روز به اوج نزدیک‌تر شویم. قبلاً تبلیغات فیلم کم بود اما به تدریج بیشتر شده است. حدود ۹۰–۸۰ درصد از تماشاگران نیز از کار راضی هستند.» البته اولین نظرسنجی‌های منتشرشده نشان از ۷۵ درصد رضایت مخاطبان است.

دیگر رفتند. دکور پرهزینه و جلوه‌های ویژه همه از ویژگی‌های کار و در عین حال سختی‌های کار بود. وسواسی که در پرداخت و کیفیت کار هر کارگردان هم وجود دارد نیز به آن اضافه کنید که همه اینها با خواست و باری خدا به سرانجام رسید. – **اما شما قرار بود یک پروژه فاخر را کارگردانی کنید؟**

هیچ تک تصور این حجم از مشکلات و سختی‌ها را نداشت. بیش از ۶۰۰ نمای جلوه‌های ویژه داشتیم که بسیار چشمگیر است و برای فیلم‌های حرفه‌ای و بین‌المللی است و ما در حدی نبودیم که بتوانیم این بار سنگین را برداریم. رفتن به سوی سینمای دالبسی دیجیتال و موسیقی که به طرز صحیح میکس شود، کار کردن با عوامل خارجی و انتقال تکنولوژی به داخل، کار سخت و پیچیده‌ای بود

◄ **مریم عباسی**

گفت‌وگو با مجتبی فرآورده تهیه‌کننده فیلم ملک سلیمان

ساختار سینمای ایران اشکالات اساسی دارد

فیلم‌اسکتر، فیلم‌ریکورد و سیستم کالر‌گردین وارد ایران شده است.

– **فقط وارد شده یا استفاده هم می‌شود؟**

آن طور که من اطلاع دارم حداقل ۳۰ فیلم از طریق این سیستم و روش در حال تهیه است و گمان می‌کنم در جشنواره امسال شاهد اکران این فیلم‌ها باشیم. بعد از اینکه فیلم ملک سلیمان در جشنواره بیست و هشتم نشان داده شد برخی از تهیه‌کنندگان مشتاق شدند فیلم‌شان را به صدای دالبی تبدیل کنند. – **شاید به همین دلیل است که بسیاری معتقدند شما بیشتر درگیر فضای هالیوودی شده‌اید نه آن فضای که مورد نظر و توجه یک فیلم قرآنی است.** من الان باید درباره این مساله چه بگویم. آیا این یک ایراد است؟ یک فیلم ساختنایم که همه آن را با ساخته‌های جهانی و هالیوودی مقایسه می‌کنند. مخاطبان این فیلم بیرون تمامی ادیان الهی هستند و مخاطب ما مخاطب جهانی است، البته ما عقاید خودمان را در فیلم پیاده کرده‌ایم. این همان چیزی است که می‌تواند توجه را جلب کند. از نظر شما آیا سینمای هالیوود سینمای غالب و برتر جهان نیست؟ وقتی بخوانید «۱۰ فیلم مهم را به یاد بیاورید، حداقل پنج شش مورد آن متعلق به سینمای هالیوود است. هالیوود سینمای جهان را در اختیار خود دارد داده است و بر سینمای جهان حاکم است.

– **به خاطر زرق و برق آن؟**

تماماً به دلیل زرق و برق نیست و بالاخره این سینما دنیا را تحت تاثیر خودش قرار داده است. این سینما قدرتمند و فعال است. اینکه ما با امریکا مشکل داریم، با هالیوود مشکل داریم یک بحث دیگر است. قرار نیست در مباحث تحلیلی شعار مرگ بر امریکا سر بدهیم. سینمای امریکا قدرتمند است، چه خوش‌مان بیاید چه خوش‌مان نیاید.

– **بیش از یک سال است که فیلم ملک سلیمان آماده شده و این روزها تازه اعلام شده که قرار است قسمت‌های دوم و سوم آن ساخته شود. از قبل برنامه‌ریزی نکرده بودید؟**

در ابتدا قرار بود ما یک فیلم بسازیم. که داستان ملکه سبا و حضرت سلیمان که ماجراهای مختلف از آوردن تخت سلیمان، ماجرای دهدد و بقیه اتفاقات را دربرگیرند. هنگامی که به کار ورود پیدا کردیم، دیدیم که نتوانستیم حق مطلب را ادا کنیم. تصمیم گرفتیم دوگانه و سه‌گانه آن را بسازیم. بخش اول تا زمان تسخیر جن و شیاطین است و قسمت‌های دوم و سوم ایجاد ملک سلیمان. البته مرگ حضرت سلیمان و تا انتهای زندگی ایشان را دربرمی‌گیرد.

– **یعنی در این مدت هیچ فعالیتی انجام نشده است؟**

ما تحقیقات را انجام می‌دهیم اما منتظر رویکرد منتقدان و مخاطبان هستیم تا باز‌خورد آنها را دریافت کنیم و آنها را در بخش‌های دیگر مورد توجه قرار دهیم.

دیگر رفتند. دکور پرهزینه و جلوه‌های ویژه همه از ویژگی‌های کار و در عین حال سختی‌های کار بود. وسواسی که در پرداخت و کیفیت کار هر کارگردان هم وجود دارد نیز به آن اضافه کنید که همه اینها با خواست و باری خدا به سرانجام رسید. – **اما شما قرار بود یک پروژه فاخر را کارگردانی کنید؟**

هیچ تک تصور این حجم از مشکلات و سختی‌ها را نداشت. بیش از ۶۰۰ نمای جلوه‌های ویژه داشتیم که بسیار چشمگیر است و برای فیلم‌های حرفه‌ای و بین‌المللی است و ما در حدی نبودیم که بتوانیم این بار سنگین را برداریم. رفتن به سوی سینمای دالبسی دیجیتال و موسیقی که به طرز صحیح میکس شود، کار کردن با عوامل خارجی و انتقال تکنولوژی به داخل، کار سخت و پیچیده‌ای بود

توانست مورد تایید قرار گیرد.

– **آیا نگران تایید شدن یا نشدن فیلم بودید یا همه چیز آنچنان که مورد نظر مسوولان بود یا برنامه‌ریزی پیش می‌رفت؟**

هر فیلمسازی نگران مخاطبان اصلی خودش است. اینکه بیشترین بار معنایی و فکری را باید مخاطبان عام

در نظر بگیرند و دریافت کنند. نگران این هم بودیم که مردم می‌پسندند یا تایید می‌کنند یا نه!

– **به هر حال دغدغه بودجه که دغدغه بسیاری از کارگردانان است در مورد شما وجود نداشت.** اتفاقاً برخلاف آن چیزی که بسیاری از ظاهر کار حسد می‌زنند بودجه‌های این گونه فیلم‌ها به سادگی پرداخت نمی‌شود. بارها دیر می‌شود. حتی این فیلم دچار این معضل شد که چند بار متوقف شد و فیلمبرداری به تاخیر افتاد. بازیگران سر فیلم‌های

توانست مورد تایید قرار گیرد.

◄ **مریم عباسی**

داستان فیلم ارتباط با آخرالزمان دارد و با یک آینده مقدس و مفاهیم فرهنگی مقدسی که انتظار داریم در آینده رخ دهد. یک نوعی این ماجرا در زمین رخ داده است. مهم برای حکومت‌هاست تا دولتمر دانش به آن سمت هدایت شوند.

– **آیا روحانیون و افراد مذهبی مورد نظر از این فیلم استقبال کرده‌اند؟**

الحمدلله با نمایش فیلم برای یکی از مراجع و مسوولان عالی‌رتبه دیگر انطباق آن با آیات قرآن و ارثه داستانی آن مورد تایید قرار گرفته است. – **یعنی از بودجه‌ای که صرف شده احساس رضایت می‌شود؟**

فیلم ابتدا مورد تایید مسوولان وزارت ارشاد بوده است و بعد هم که به پایان رسید در نمایش عمومی

اساساً مشکلات سینمای ما بنیادی است چه در مبانی نظری و چه در مبانی سازمانی که مدیریت دولتی باشد، چه مراکز مرتبط با اهالی سینما و چه سالن‌های سینما، که قرار است فیلم در آن اکران شود. همین‌طور در تبلیغات و در اکران به علاوه رویکرد سینمای ایران دچار مشکل است. رویکردهای مبنایی و معقولی وجود ندارد. به یکباره ۳۰ فیلم کم‌دی ساخته و اکران می‌شود یا ۲۰۰ فیلم اجتماعی می‌سازیم. ناگهان هم همه فیلم‌ها عاشقانه می‌شوند.

– **منظور تان از مشکلات مدیریت دولتی چیست؟** اساساً این سازمانی که مدیریت دولتی سینما را بر عهده دارد، بدون توجه به اینکه متعلق به چه دولتی باشد و چه کسی مسوول باشد، این مشکل را دارد. این سازمان توانایی مدیریت و تبدیل کردن سینما به یک سینمای پویا را ندارد. این سازمان که قرار است مدیریت سینما را بر عهده بگیرد، حدود یک‌چهارم بودجه را صرف خودش می‌کند و برای مدیریت خودش برمی‌دارد. یعنی یک‌چهارم بودجه صرف این می‌شود که بقیه

سهم‌چهارم بودجه برای سینما هزینه شود. این ساختار غلط است. قواعد ندارد. دارای قانون و یک نظام هماهنگ و مستقل نیست و اشکالات بنیادی زیادی دارد و به هیچ وجه به این ربطی ندارد که کدام دولت بر سر کار باشد. کدام مدیر مسوولیت سینما را بر عهده داشته باشد. همه اینها نیاز به اصلاح ساختاری دارد و تا این اتفاق نیفتد، در تمام سطوح سینما به رشد و ثمر نمی‌رسد. – **یعنی شما این فیلم را براساس خلاقیت‌های گروه سازنده ساخته‌اید؟**

شک نکنید این فیلم با تمام نمایش داده می‌شود، به حمایت و اعتماد چهار مدیر حیدریان، جعفری‌جلوه، رضاداد و شاه‌حسینی ساخته شده است که آن هم به دلیل دغدغه‌هایشان بوده است.

– **می‌شود گفت تنها کاری که آقای شاه‌حسینی انجام داد**